

Maandag 15 oktober 2012.

King kapt nog wat kabelgeulen, legt de kabels erin en metst ze weer toe.

Ik herschik ons 'bureau'. Lucien heeft de schrijnwerkers een groot rek laten maken voor ons. Nadat ik al wat wij hebben mooi in het rek gestapeld heb, ziet het er nog ordentelijker uit. Het komt er nu op aan om het zo te houden.

Het echte elektricienswerk begint nu: schakelaars, sockets en stopcontacten placeren en de nodige verbindingen maken.

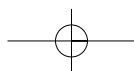
Na de middag rij ik met Henriette en Benoit mee naar de cité van Katako-Kombe, het oude koloniale centrum, om twee geacommodeerde bronnen te gaan bekijken. De eerste die we bezoeken ligt op zeker twintig minuten gaans van de buitenkant van het centrum diep in een dal. Het panorama onderweg en de natuur zijn zeer mooi. Het pad waarlangs we afdalen is door de regen helemaal weg geërodeerd. De bron is eigenlijk water dat uit een verticale wand naar beneden sijpelt en door een dam geëcolleerd wordt. Om de opvang in allerhande recipiënten te vergemakkelijken, is er een opvangbak gemetst met een pijp waaruit het water naar buiten stroomt. Uiteraard is dit een betere manier om een emmer of vat met water te vullen dan het gewoon uit een grote plas op te scheppen. Moest de gemetste bak echter ongeveer een meter hoger zijn en de pijp een goede halve meter hoger uit die bak komen, dan zou water opvangen nog gemakkelijker zijn en zeker veel hygiënischer. De tweede bron ligt aan de andere kant van de cité. We horen ambiance. Eer we eraan komen roept de loodgieter, die blijkbaar de bron geacommodeerd heeft, dat de vrouwen die aan het baden zijn zich moeten bedekken. De bron ligt in een nog diepere put dan de vorige en is ongeveer op dezelfde manier geconstrueerd.

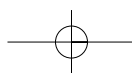

Eén van de twee bronnen van de cité.

Het is duidelijk dat een voortdurend gebrek aan middelen de mogelijkheden zeer beperkt. Loop maar eens met zware ladingen stenen en cement naar beneden langs een stijl, glad en somtijds gevaarlijk pad. De constructeurs hebben hun best gedaan met de middelen die ze hadden. Ik vermoed dat ze noch voldoende stenen, noch voldoende cement ter beschikking hadden en beide zijn duur, zeer duur en hun kwaliteit is bedenkelijk. De accommodatie van beide bronnen zou gesubsidieerd geweest zijn maar toch: het blijven ondanks dat zeer moeilijke omstandigheden om zo'n bron te verbeteren: de cement moet van ver komen en verliest kwaliteit, het zand en de cement moeten honderden meters te voet naar beneden gedragen worden en dan ter plaatse verwerkt. Het is quasi onmogelijk en dus kan men niet echt superkwaliteit verwachten. Of toch?

Voor de bewoners van de cité zijn deze accommodaties een hele verbetering maar mits meer en betere middelen zouden ze veel beter

gemaakt kunnen geweest zijn. Dat de erosie een nefaste rol blijft spelen moet ik niet uitleggen, vermoed ik. Aan de bron is het een voortdurend gaan en keren, van kinderen vooral, die water komen halen voor thuis.

Deze twee bronnen zijn alleszins beter dan die in de omgeving (= op zeker twintig minuten te voet bergaf tot de bron) van het ziekenhuis waar het ook een voortdurend gaan en keren is.

Benoit heeft staaltjes van het water genomen. Hij wil onderzoeken of er bacteriële besmetting in het water is. Hij heeft dat ook al gedaan voor het water van het ziekenhuis.

Op de terugweg van de tweede bron naar de cité zie ik tussen het opgeschoten gras op een goede vijftig meter van de weg een plant met witte bloemen. We stoppen. Ik ga met Benoit de bloemen van dichterbij bekijken. De plant staat aan de voet van een grote, versleten grafzerk zonder opschrift. Bij nader inzien bevinden we ons midden een begraafplaats met zeer onordelijk gerangschikte graven. Er zijn zowel grote en kleine maar wel allemaal versleten grafzerken als kleine grafheuveltjes die met van die kleine termietenhoopjes versierd zijn. Van de grafzerken moet men zich niet al teveel voorstellen. Het zijn al dan niet grote, rechthoekige betonblokken zonder opschriften, de meeste zonder symbolen.

Na dit bezoek help ik King met de verdere installatie van de elektriciteit. Om 19u. houden we het voor bekeken. Morgen is er nog een dag.

Het graf van kolonel Umba Pena Djonga.

